

ОБҐРУНТУВАННЯ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА АДАПТАЦІЮ ПІДПРИЄМСТВА

JUSTIFICATION OF THE INFLUENCE OF ENVIRONMENTAL FACTORS ON THE ADAPTATION OF THE ENTERPRISE

У статті розглянуто обґрунтування впливу факторів мінливого зовнішнього середовища на адаптацію підприємства з використанням власного потенціалу та ресурсів, що потребує наявності сучасних досконалих інструментів адаптації та відповідного методичного забезпечення для управління цим процесом. Наявність великої різноманітності факторів зумовлює їх різноспрямованість та ступінь впливовості на результати життєдіяльності промислових підприємств (позитивну чи негативну), що безпосередньо впливає на адаптацію підприємства.

Ключові слова: фактори, зовнішнє середовище, адаптація, внутрішнє середовище, потенціал підприємства.

В статье обосновано влияние факторов меняющейся внешней среды на адаптацию предприятия с использованием собственного потенциала и ресурсов, что требует наличия современных совершенных инструментов адаптации и соответствующего методического обеспечения для управле-

ния этим процессом. Наличие большого разнообразия факторов обуславливает их разнонаправленность и степень влияния на результаты жизнедеятельности промышленных предприятий (положительную или отрицательную), что непосредственно влияет на адаптацию предприятия.

Ключевые слова: факторы, внешняя среда, адаптация, внутренняя среда, потенциал предприятия.

The article considers the justification of the influence of factors of a changing environment on the adaptation of an enterprise using its own potential and resources, which requires the availability of modern perfect adaptation tools and appropriate methodological support for managing this process. The presence of a large variety of factors determines their diversification and the degree of influence on the results of the life of industrial enterprises positive or negative, which directly affects the adaptation of the enterprise.

Key words: factors, external environment, adaptation, internal environment, enterprise potential.

УДК 005.936.3–044.332

Кривобок К.В.

старший викладач кафедри менеджменту і бізнесу

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Постановка проблеми. Розвиток підприємства значною мірою залежить від уміння керівництва оперативно адаптуватися в умовах мінливості зовнішнього середовища завдяки ефективному використанню власного потенціалу та ресурсів, що потребує наявності сучасних досконалих інструментів адаптації та відповідного методичного забезпечення для управління цим процесом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на діяльність підприємств присвячено багато праць науковців та практиків, серед яких – М. Альберт, І. Ансофф, П. Дойль, Ф. Котлер, М. Мескон, Р. Фатхутдінов, Ф. Хедоури та ін. Проте сьогодні відсутня однозначність у поглядах фахівців у сфері менеджменту щодо складу чинників зовнішнього й внутрішнього середовища, які безпосередньо впливають на діяльність конкретного підприємства. Продовжуються дискусії щодо групування факторів та ступеню їх впливовості. Потребує вдосконалення класифікація елементів та факторів у розрізі різних шарів зовнішнього середовища з урахуванням сучасної економічної, політичної, соціальної, технологічної та екологічної ситуації в Україні, що необхідно для формування ефективної системи адаптації підприємств до тенденцій змін.

І. Афонін [2] пропонує розглядати ефективність діяльності організації як цілісної системи, яка визначається двома сферами: зовнішньою (ресурсами) та внутрішньою (спроможністю підприємства перетворювати ресурси на товари або послуги). Для представлення цілісної картини

зовнішнього середовища Л. Мельник [10] пропонує застосовувати системний підхід до управління, згідно з яким підприємство розглядається як відкрита стаціонарна система в розрізі соціального та фізичного об'єкту у складі загальної цілісної системи. Дж. О'Шоннесі зазначає, що «для того щоб зрозуміти, як система виконує свою функцію, необхідно дізнатися, як усі її елементи взаємопов'язані один з одним і як вона пов'язана із системою, що утворює її зовнішнє середовище» [13]. Досліджуючи можливості (перспективи) підприємства, Л. Волкова [4] визначає його внутрішнє середовища та зовнішнє, яке розподіляється на мікро- та макрорівень.

У роботі Л. Наумової [11] розглянуто основні види факторів зовнішнього середовища прямого й опосередкованого впливу. Запропоновано авторський підхід до їх класифікації за ознаками, що надає можливість урахувати особливості окремих підприємств, виміряти ступінь впливу різних факторів. Також наведено чинники внутрішнього середовища, які потребують відповідного аналізу й урахування під час прийняття управлінських рішень.

Але наявність різних наукових підходів до класифікації факторів впливу на діяльність підприємства потребує додаткового їх вивчення, уточнення та обґрунтування для подальшого їх використання в управлінні процесами адаптації підприємств відповідно до тенденцій змін.

Постановка завдання. Метою статті є уточнення та обґрунтування факторів зовнішнього

середовища, які впливають на діяльність промислового підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Господарська діяльність підприємства складається із взаємопов'язаних процесів та відбувається під постійним впливом зовнішнього середовища. Суть дослідження зовнішнього й внутрішнього середовища полягає в усвідомленні нових маркетингових можливостей для підприємства, що складаються з купівельних потреб споживачів, задоволення яких забезпечує прибутки. Сутність поняття ринкового середовища в менеджменті [2; 3; 12] використовується менеджерами для досягнення основної мети – це забезпечення 100% реалізації вироблених товарів та надання послуг конкретним підприємством, тому що сьогодні недостатньо виготовити або мати кращий товар чи послугу, ніж конкуренти, потрібно ще вміти їх вигідно реалізувати. Через це провідні підприємства орієнтуються на вирішення проблем споживачів (дослідження мотивації покупки), а також на довгострокове та взаємовигідне співробітництво.

До основних труднощів аналізу впливу зовнішнього середовища на господарську діяльність підприємства менеджери відносять [2–4; 9; 11–15]: велику ступінь невизначеності, постійне зростання динаміки змін тенденцій на ринках, взаємозалежність та взаємна впливовість між факторами, що потребує використання сучасних досконалих методів аналізу. Наявність великої різноманітності факторів зумовлює їх різноспрямованість та ступінь впливовості на результати життєдіяльності промислових підприємств – позитивну чи негативну.

Крім того, на основі проведених нами досліджень [2–4; 9; 11–15] фактори, які впливають на діяльність суб'єктів господарювання, умовно можна поділити на дві групи: ті, що впливають на всі підприємства однаково, та специфічні, які безпосередньо пов'язані з господарською діяльністю конкретного підприємства (галузеві, регіональні, природні, екологічні, постачальницькі, інтелектуальні, виробничі та ін.).

Згідно з підходом І. Афоніна [2] та на думку інших авторів [3; 9; 11; 15], зовнішнє середовище складається із сукупності змінних, які взаємопов'язані між собою, впливають на діяльність підприємства та не піддаються впливу його менеджерів. Внутрішнє середовище підприємства – це взаємопов'язані процеси, спрямовані на перетворення потоків ресурсів на товари та послуги, від ефективності яких залежить конкурентоспроможність підприємства у цілому (рис. 1). Ми погоджуємося з таким підходом та візьмемо за основу.

П. Друкер [4], І. Журавльова [5], А. Коляда [7], Н. Собченко [16], Г. Кокінз [6] А. Усова [17] та ін. [2; 3; 12] зовнішні фактори поділяють на основні дві групи (рис. 2): прямого впливу, які підприємство частково контролює (найближче оточення, або мікрооточення) та непрямого (опосередкованого, або макрооточення), на які зовсім не в змозі впливати.

До факторів прямого впливу належать: споживачі, конкуренти, постачальники, трудові ресурси, держава, акціонери та ін., які безпосередньо впливають на діяльність підприємства. Фактори непрямої дії впливають на суб'єкт господарювання опосередковано й основні з них згруповано так: політичні (державна політика та методи її реалізації, нормативно-законодавча база, міжнародні угоди тощо), економічні (інфляція та дефляція, оподаткування, динаміка внутрішнього валового продукту, продуктивність праці і т. ін.), соціальні (менталітет у суспільстві, загальний рівень освіти, традиції, людські цінності тощо), технологічні (розвиток науки й техніки, рівень інноваційної культури у суспільстві та ін.) [2–4; 9; 11–16].

Фактори макрооточення більш чисельні та значно складніші від факторів мікрооточення. Характерні їх особливості – вони впливають на загальну діяльність усіх підприємств (світу, країни, регіону, міста), а підприємство не має можливості на них впливати [2–4; 9; 11–16].

Мікрооточення характеризує параметри і ситуацію на окремо взятому ринку, на якому функціонує конкретне підприємство, і до нього належать фак-

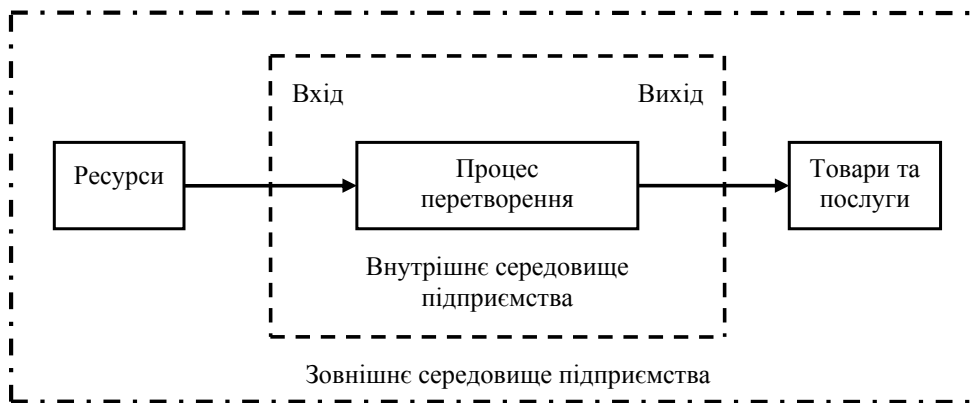

Рис. 1. Взаємозв'язок зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства [2; 3; 9; 11; 14; 15]

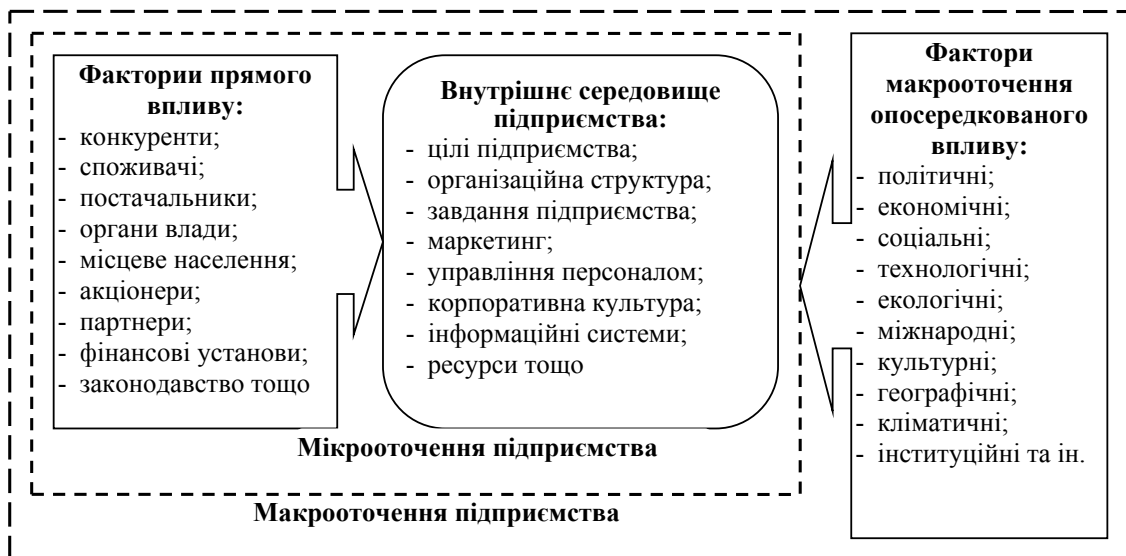

Рис. 2. Впливовість факторів на внутрішнє середовище підприємства

тори, які безпосередньо впливають на діяльність підприємства, але воно також має можливість на них впливати повністю або частково [2; 3; 12; 19].

Внутрішнє середовище підприємства вміщує технічні й організаційні умови функціонування підприємства на основі управлінських рішень. Аналіз внутрішнього середовища суб'єкта господарювання здійснюється для виявлення його слабких та сильних сторін і подальшого використання цих результатів для вдосконалення його стратегії розвитку [2; 3; 8; 13]. До внутрішніх факторів належить сукупність умов функціонування конкретного підприємства, які Л. Наумова [11] пропонує згрупувати так: основні – визначають результат діяльності; неосновні – не пов'язані безпосередньо із сутністю показника, який аналізується.

Аналіз показників, які характеризують вплив факторів внутрішнього середовища на діяльність підприємства дають можливість визначити [4; 8; 7; 12; 13]: рівень та якість забезпечення кадрами; ефективність системи мотивації персоналу (зокрема, наявність системи кар'єрного зростання), яка використовується на підприємстві; потребу в підвищенні кваліфікації персоналу та її періодичність; рівень забезпеченості сучасними технологіями; наявність необхідних ресурсів та їх відповідність вимогам підприємства; оптимальний асортимент продукції та послуг; необхідність або потребу у використанні нових видів сировини та матеріалів; ефективність використання власної матеріально-технічної бази; ефективність використання потенціалу підприємства (інтелектуального, виробничого, ресурсного, наукового, кадрового та ін.); забезпеченість підприємства основними фондами; взаємозв'язок між змінами в системі управління підприємством та його кількісними та якісними показниками в роботі (обсяг виробництва, збут, виручка від реалізації про-

дукції, витрати, прибуток, рентабельність тощо); питому вагу інноваційної продукції тощо.

Сучасні підприємства функціонують під постійним впливом факторів зовнішнього середовища, тому в умовах невизначеності для успішної (позитивної) адаптації заходи необхідно здійснювати безперервно, що має забезпечити відповідну стійкість. Підприємство є симбіозом матеріальної та інформаційної сутності. Інформація з'являється в результаті різниці енергетичних потенціалів та забезпечує безперервну роботу матеріального складника. Створення нового інформаційного образу підприємства (рис. 3) відбувається під впливом потоків та рушійної сили зовнішнього середовища.

На основі проведених досліджень [1; 3; 10; 11; 13;] можна зазначити, що для позитивного розвитку підприємства кожний його наступний стан як системи повинен бути енергетично більш ефективним, аніж попередній. Для вирішення цього завдання Л. Мельник [10, с. 86] пропонує вважати застосовувати такі компоненти: трансформаційну, компенсаційну, життєзабезпечуючу та дисипативну.

Трансформаційна компонента використовується для перебудови системи (трансформації гомеостазу), застосовуючи механізми позитивного або негативного зворотного зв'язку.

Компенсаційна компонента відповідає за безпеку підприємства та формує необхідні витрати його структурних підрозділів (відділів) для забезпечення зовнішньої та внутрішньої безпеки, забезпечує безперервне функціонування інфраструктури підприємства незалежно від загроз зовнішнього середовища.

Життєзабезпечуюча компонента передбачає витрати, які забезпечують виробничий процес підприємства, зокрема інноваційну діяльність.

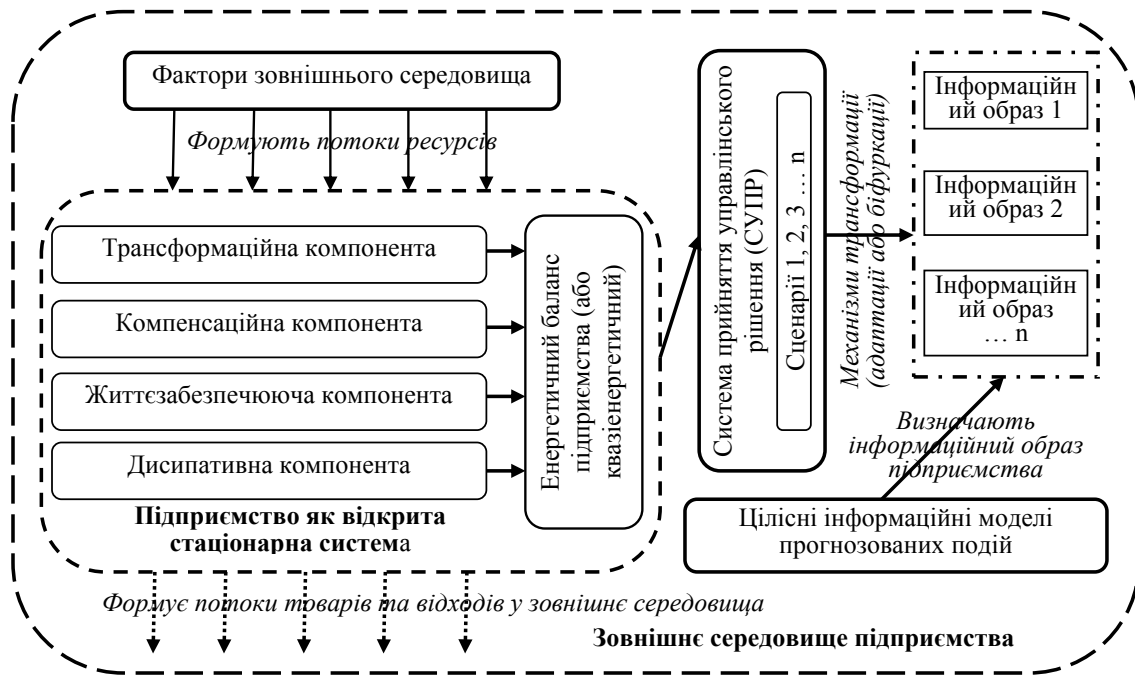

Рис. 3. Трансформація гомеостазу підприємства як відкритої стаціонарної системи [1; 10; 11; 13]

Дисипативна компонента складається з оподаткування, різних платежів та зборів, упущеної вигоди, рекету (чиновників та кримінального), додаткових витрат, які пов'язані з недосконалістю технологічних процесів на підприємстві (підвищення матеріаломісткості, енергомісткості).

Під впливом факторів зовнішнього середовища (рис. 3) формуються інформаційні потоки, які мають спрямованість, час/термін впливу та силу впливу на підприємство як відкриту стаціонарну систему. Компоненти всередині підприємства (внутрішнє середовище) забезпечують йому енергетичний баланс (квазіенергетичний баланс). Якщо під впливом зовнішніх факторів підприємство змушено змінювати рівень власного гомеостазу, то система прийняття управління рішень допомагає керівництву приймати відповідне управлінське рішення із застосуванням механізмів трансформації. У результаті створюється один із нових інформаційних образів підприємства, в який воно трансформується, з урахуванням прогнозованих подій цілісної інформаційної моделі.

Слід зазначити, що в умовах інформаційного суспільства особливу увагу необхідно приділяти впровадженню ефективної системи зворотного зв'язку на підприємстві, що забезпечує повноту та якість отриманої інформації щодо неконтрольованих факторів зовнішнього середовища для оперативної адаптації стратегії підприємства з урахуванням змін та власних конкурентних переваг та цілей.

Висновки з проведеного дослідження. Фактори зовнішнього середовища можуть створювати як труднощі (загрози) підприємству, так і сприяти появі нових можливостей для їх розви-

тку. Але недосконалість наявних науково-методичних розробок, які застосовуються для аналізу внутрішнього середовища та зовнішніх умов господарювання, ускладнює діяльність вітчизняних підприємств і потребує удосконалення методів управління їх адаптацією, що потребує подальшого поглибленого дослідження зовнішнього середовища.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Адаптивные модели в системах принятия решений: монография / Под. ред. Н.А. Кизима, Т.С. Клебановой. Харьков: ИНЖЕК, 2007. 368 с.
2. Афонин И.В. Инновационный менеджмент и экономическая оценка реальных инвестиций: учебное пособие. М.: Гардарики, 2006. 301 с.
3. Биннер Х. Управление организациями и производством: От функционального менеджмента к процессному; пер. с нем. М.: Альпина Паблишерз, 2010. 282 с.
4. Друкер П. Задачи менеджмента в XXI веке; пер. с англ. М.: Вильямс, 2004. 272 с.
5. Журавльова І.В. Факторний аналіз функціонування інтелектуального капіталу підприємств машинобудування. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 5. С. 116–124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/are_2013_5_14.
6. Кокинз Г. Управление результативностью: Как преодолеть разрыв между объявленной стратегией и реальными процессами; пер. с англ. М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. 315 с.
7. Коляда А.А. Эффективные инструменты стратегического анализа. Как принять верное решение о стратегии развития предприятия. Н. Новгород: EMAS, 2014. 177 с.

8. Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики: монографія / І.А. Маркіна, В.І. Аранчій, Ю.М. Сафронов, Т.І. Лепейко та ін.; за ред. І.А. Маркіної. Полтава: Сімон, 2017. 728 с.

9. Математические модели трансформационной экономики: учеб. пособ. / Т.С. Клебанова, Е.В. Раевна, К.А. Стрижиченко и др. Харків:ИНЖЭК, 2004. 280 с.

10. Мельник Л.Г. Экономика развития: монография. Сумы: Университетская книга, 2006. 662 с.

11. Наумова Л.Г. Факторы, влияющие на эффективность деятельности организации. URL: <http://eprints.tstu.tver.ru/406/1/1.pdf>.

12. Орлова К.Е. Механизм адаптации підприємств добувної промисловості до зовнішнього середовища: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.03.04; Нац. техн. ун-т «Київський політехнічний інститут». Київ, 2016. 24 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/15821>.

13. О'Шонесси Дж. Принципы организации управления фирмой. М.: Сирин, 2001. URL: <http://www.management.com.ua/bp/bp023-10.html>.

14. Селезнев А.А. Факторы внешней среды, оказываемые прямое влияние на деятельность предприятия сферы услуг. Российское предпринимательство. 2010. № 12. Вып. 2(174). С. 146–150. URL: <https://creativeconomy.ru/articles/11419/>.

15. Семенов А.В. Основные факторы и свойства инновационной среды. Российское предпринимательство. 2012. № 18(240). С. 54–59. URL: <https://creativeconomy.ru/articles/25074/>.

16. Собченко Н.В. Факторы, влияющие на устойчивость предприятия. URL: http://www.rusnauka.com/20_AND_2009/Economics/48881.doc.htm.

17. Усова А.А. Методология исследования внешней и внутренней среды при формировании концепции стратегического управления на агропредприятиях в условиях интеграционной экономики. Вестник ЮУрГУ. 2011. № 8. С. 140–144. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-issledovaniya-vneshney-i-vnutrenney-sredy-pri-formirovanii-kontseptsii-strategicheskogo-upravleniya-na>.

18. Хвостенко О.А. Концептуальні засади класифікації середовища підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2009. № 5. С. 166–174.

19. Bateman T., Snell S.A. Management: building competitive advantage; 3rd ed. Irwin / McGraw-Hill, 1999. 642 p.

REFERENCES:

1. Kizima N. A., Klebanovoy T. S. (2007) Adaptivnye modeli v sistemakh prinyatiya resheniy [Adaptive models in decision-making systems] Khar'kov: Izdatel'skiy dom «INZhEK». (in Ukrainian)

2. Afonin I. V. (2006) Innovatsionnyy menedzhment i ekonomicheskaya otsenka real'nykh investitsiy [Innovative management and economic evaluation of real investment] Moscow: Gardariki. (in Russian)

3. Binner Kh. (2010) Upravlenie organizatsiyami i proizvodstvom: Ot funktsional'nogo menedzhmenta k protsessnomu. [Management of organizations and production: From functional management to process] Moscow: Al'pina Pablishez. (in Russian)

4. Druker P. (2004) Zadachi menedzhmenta v KhKhI veke [The tasks of management in the 21st century] Moscow: Izdatel'skiy dom «Vil'yams». (in Russian)

5. Zhuravlova I.V. (2013) Faktorny analiz funktsionuvannia intelektual'nogo kapitalu pidpriemstv mashynobuduvannia [Factorium analysis of the function of telecommunications]. Aktualni problemy ekonomiky [Current issues of economics]. (electronic journal), (vol.), (no.)5, (pp. 116-124). Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2013_5_14 (accessed 1.02.2018).

6. Kokinz G. (2007) Upravlenie rezul'tativnost'yu: Kak preodolet' razryv mezhdub ob'yavlennoy strategiyey i real'nymi protsessami [Performance Management: How to bridge the gap between a declared strategy and real processes] Moscow: Al'pina Biznes Buks (in Russian).

7. Kolyada A. Effektivnye instrumenty strategicheskogo analiza. Kak prinyat' vernoe reshenie o strategii razvitiya predpriyatiya. [Effective tools for strategic analysis. How to make the right decision about the enterprise development strategy.] N. Novgorod: Biznes – shkoly EMAS (in Russian).

8. Markina I.A., Aranchii V.I., Safronov Yu.M., Lep-eiko T.I. (2017) Menedzhment XXI stolittia: hlobalizatsii ni vyklyky: [Management XXI Century: Globalization Challenges] Poltava: «Simon» (in Ukrainian).

9. Klebanova T. S., Raevneva E. V., Strizhichenko K. A. (2004) Matematicheskie modeli transformatsionnoy ekonomiki. [Mathematical models of the transformational economy] – Kharkiv: «INZhEK» (in Ukrainian).

10. Mel'nik L. G. (2006) Ekonomika razvitiya. [Development Economics] Sumy: «Universitetskaya kniga» (in Ukrainian).

11. Naumova L.G. Faktory, vliyayushchie na effektivnost' deyatelnosti organizatsii [Factors affecting the effectiveness of the organization] Tverskoy gosudarstvenniy tekhnicheskii universitet [Tver State Technical University] Available at: <http://eprints.tstu.tver.ru/406/1/1.pdf> (accessed 1.02.2018)

12. Orlova K.Y. (2016) Mekhanizm adaptatsii pidpriemstv do buvnoi promyslovosti do zovnishnoho seredovyshcha: Avtoref. dys. na zdo buttia nauk. stupe-nia kand. ekon. nauk: 08.03.04 [Mechanism of adaptation of enterprises of extractive industry to the external environment: Author's abstract. dis for obtaining sciences. Degree Candidate econ Sciences: 08.03.04] Kyiv : NTUU «KPI», (pp. 24). Available at: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/15821>(accessed 1.02.2018).

13. О'Шонесси Д. (2001) Printsipy organizatsii upravleniya firmoy. – М.: «Сирин», [Principles of organization management company.] Available at: <http://www.management.com.ua/bp/bp023-10.html> (accessed 1.02.2018).

14. Seleznev A.A. (2010) Faktory vneshney sredy, okazyvaemye pryamoe vliyanie na deyatelnost' predpriyatiya sfery uslug [Factors of the external environment, a direct impact on the activities of the service enterprise] // Rossiyskoe predprinimatel'stvo. [Russian Entrepreneurship] (electronic journal), (vol.), (no.12), (pp. 146-150). Available at: <https://creativeconomy.ru/articles/11419/> (accessed 01.02.2018).

15. Semenov A.V. (2012) Osnovnye faktory i svoystva innovatsionnoy sredy [The main factors and properties of the innovation environment] Rossiyskoe predprinimatel'stvo [Russian Entrepreneurship]. (electronic journal) (vol.), (no. 18 (240)). (pp. 54-59) vailable

at: <https://creativeconomy.ru/articles/25074/> (accessed 01.02.2018).

16. Sobchenko N. V. (2009) Faktory, vliyayushchie na ustoychivost' predpriyatiya [Factors affecting the sustainability of an enterprise] Publchnaya biblioteka obrazovaniya i nauki [Publishing house Education and Science s.r.o.] (electronic journal), (vol.), (no. 20), Available at: http://www.rusnauka.com/20_AND_2009/Economics/48881.doc.htm (accessed 01.02.2018).

17. Usova A.A. (2011) Metodologiya issledovaniya vneshney i vnutrenney sredy pri formirovani kontseptsii strategicheskogo upravleniya na agropredpriyatiyakh v usloviyakh integratsionnoy ekonomiki [Methodology of studying the external and internal environment in the formation of the concept of strategic management in agro-enterprises in the context of the integration economy]

Vestnik Yuzhno-Ural'skogo gosudarstvennogo universiteta. Seriya: Ekonomika i menedzhment [Bulletin of the South Ural State University. Series: Economics and Management] (electronic journal), (vol.), (no. 8), (pp. 140-144). Available at: <http://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-issledovaniya-vneshney-i-vnutrenney-sredy-pri-formirovani-kontseptsii-strategicheskogo-upravleniya-na> (accessed 01.02.2018).

18. Khvostenko O. A. (2009) Kontseptualni zasady klasyfikatsii seredovyshcha pidpriemstva [Conceptual basis for the classification of the enterprise environment] Aktualni problemy ekonomiky [Actual problems of the economy]. (electronic journal), (vol.), (no. 5), (pp 166–174).

19. Bateman T. S. Snell S. A. (1999) Management: building competitive advantag. Irwin: McGraw-Hill, – 642 p.

Kryvobok K.V.

Senior Instructor at Department of Management and Business
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

JUSTIFICATION OF THE INFLUENCE OF ENVIRONMENTAL FACTORS ON THE ADAPTATION OF THE ENTERPRISE

The article considers the justification of the influence of factors of a changing environment on the adaptation of an enterprise using its own potential and resources, which requires the availability of modern advanced adaptation tools and appropriate methodical support for managing this process.

Views of different authors on the components of different layers of the environment are considered and it is determined that the classification of elements and factors needs to be improved in the context of different layers of the external environment, taking into account the current economic, political, social, technological, and ecological situation in Ukraine, which is necessary for the formation of an effective system of enterprises' adaptation to trends of change.

The purpose of the article is to clarify and justify factors of the external environment that influence the activities of an industrial enterprise.

Managers attribute the main difficulties of analysing the influence of the external environment on the economic activity of an enterprise as follows: a large degree of uncertainty, the continuous growth of the dynamics of changes in market trends, interdependence and mutual influence between factors, which requires the use of modern advanced methods of analysis. The presence of a large variety of factors determines their multidirectionality and the degree of influence on the results of the life of industrial enterprises – positive or negative.

In addition, based on the research of contemporary authors opinions, the factors influencing the economic entities activities could be divided into two groups: the first group of factors affects all enterprises in the same way and the other – these are specific factors, which are directly related with the economic activity of a particular enterprise (sectoral, regional, natural, ecological, suppliers, intellectual, industrial, etc.).

The article was based on the approach of I. Afonin and other authors, according to which the external environment consists of a set of variables that are interconnected, affect the activities of the enterprise and are not exposed to the influence of their managers. The internal environment of the enterprise is interrelated processes, aimed at transforming flows of resources into goods and services, the effectiveness of which depends on the competitiveness of the enterprise as a whole.

Modern enterprises operate under the constant influence of factors of the external environment and, therefore, in the conditions of uncertainty for the successful (positive) adaptation, measures should be carried out continuously, which should provide appropriate stability. An enterprise is a symbiosis of the material and informational nature. Information appears as a result of the difference in energy potentials and ensures the continuous work of the material component. Creation of a new information image of an enterprise occurs under the influence of flows and driving forces of the external environment.

Factors of the external environment can create as difficulties (threats) to the enterprise, as well as promote new opportunities for its development. However, the imperfection of existing scientific and methodical developments that are used to analyse the internal environment and external conditions of economic activity complicates the activities of domestic enterprises and requires improving the methods of managing their adaptation, which requires further in-depth study of the external environment.